

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Franciscyho a sudkýň JUDr. Daniely Sučanskej a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci navrhovateľky **S.**, a.s. so sídlom v B., proti odporcom **1/ M.**, bývajúcemu v P., zastúpenému JUDr. B., advokátom so sídlom v B., **2/ I. a 3/ J.**, obom bývajúcim v B., **4/ R.**, bývajúcemu v P., **5/ I. a 6/ H.**, obom bývajúcim v L. a zastúpeným JUDr. B., advokátom so sídlom v B., **7/ M. a 8/ M.**, obom bývajúcim vo V., **o neplatnosť kúpnych zmlúv**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. PK-23C 169/2003, o dovolaní odporcov 1/, 5/, 6/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. septembra 2007, sp. zn. 5 Co 290/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. septembra 2007, sp. zn. 5 Co 290/2006 vo výroku o trovách konania odporcov 1/, 5/ a 6/ **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 28. marca 2006 č.k. PK-23C 169/2003-169 určil, že sú neplatné 4 kúpne zmluvy (zo 14. júla 1997 uzavretá medzi predávajúcou V. a kupujúcimi I. a J., ďalej z toho istého dňa uzavretá medzi predávajúcou V. a kupujúcim R., z 22. júna 2000 uzavretá medzi predávajúcimi Ing. I. a J. a kupujúcimi I. a H., a napokon z 31. augusta 2000 uzavretá medzi predávajúcim R. a kupujúcimi M. a M.). Odporcom 1/ až 8/ uložil povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 3 000 Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie odporcov 1/ a 5/ až 8/ rozsudkom z 25. septembra 2007 sp. zn. 5 Co 290/2006 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej tak, že návrh na začatie konania zamietol. Navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporcovi 1/ náhradu trov konania v sume 6 000 Sk, odporcom 5/ a 6/ spoločne a nerozdielne v sume 3 000 Sk, odporcom 7/ a 8/ spoločne a nerozdielne v sume 3 000 Sk, všetko do 3 dní do rúk advokáta JUDr. B.. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil poukazom na § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. vzhľadom na úspech odporcov v konaní. Odporcom 2/ až 4/ náhradu trov konania nepriznal, pretože si tento nárok jednak neuplatnili, jednak ich podľa § 151 ods. 2 O.s.p. v určenej lehote nevyčíslili. Odporcom 7/ a 8/, ktorí neboli v konaní zastúpení advokátom, vznikli v konaní trovy zaplatením súdneho poplatku za odvolanie vo výške 3 000 Sk, preto im priznal náhradu týchto trov konania podľa § 151 ods. 2 O.s.p. Odporcovia 1/, 5/ a 6/ zastúpení advokátom JUDr. B. boli v konaní úspešní, uplatnili nárok na náhradu trov konania a vzniklo im právo na ich náhradu. V konaní im vznikli trovy na hotových výdavkoch – súdne poplatky za odvolanie, výška ktorých vyplýva zo spisu; vznikli im aj trovy za poskytnutie právnej pomoci advokátom, ktorý ich síce vyčíslil, avšak pre súd nepoužiteľným spôsobom. Keďže trovy konania priznáva súd účastníkovi konania, je advokát pri zastupovaní viacerých účastníkov povinný pri každom zo zastupovaných účastníkov konania vyčísliť samostatne výšku požadovanej náhrady trov konania. V písomnom podaní advokát odporcov 1/, 5/ a 6/ týmto spôsobom trovy konania nevyčíslil; ich výšku určil spoločne pre všetkých troch ním zastúpených účastníkov napriek tomu, že odporcu 1/ zastupoval (na rozdiel od odporcov 5/ a 6/) až v odvolacom konaní. Podľa názoru súdu z takéhoto vyčíslenia trov konania advokátom nie je možné zistiť výšku trov pre každého z ním zastupovaných odporcov 1/, 5/ a 6/. Z toho dôvodu aj týmto odporcom priznal len náhradu trov konania vyplývajúcich z obsahu spisu (§ 151 ods. 2 O.s.p.), t.j. odporcovi 1/ vo výške 6 000 Sk, odporcom 5/ a 6/ vo výške spolu 3 000 Sk (všetko z titulu náhrady zaplateného súdneho poplatku za odvolanie).

Rozsudok krajského súdu vo výroku o trovách konania napadli dovolaním odporcovia 1/, 5/ a 6/, ktorí žiadali rozsudok v tejto časti zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Namietali, že krajský súd rozhodol o trovách konania v rozpore s ustanovením § 151 O.s.p. Právny zástupca týchto odporcov trovy právneho zastúpenia riadne a včas vyčíslil, z vyčíslenia je možné zistiť, ktoré úkony boli vykonané len pre odporcov 5/ a 6/ na prvom stupni (úkony pod položkami 1-11 návrhu na priznanie náhrady trov konania) a ktoré pre odporcov 1/, 5/ a 6/ na druhom stupni (úkony pod položkami 12-14). Trovy právneho

zastúpenia nie je možné vyčíslovať podľa položiek pre každého účastníka zvlášť, ako uvádza odvolací súd. S účasťou na pojednávaní má právny zástupca právo aj na stratu času podľa ustanovenia § 18 písm. b/ vyhlášky č. 163/2002 Z.z. a podľa § 17 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. a náhradu cestovných výdavkov podľa § 19 ods. 4 vyhlášky č. 163/2002 Z.z. a § 16 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. Vyčísľovanie týchto náhrad sa určuje ako jednotná nedeliteľná suma bez ohľadu na to, či ide o zastupovanie dvoch alebo viacerých osôb. Tieto trovy tak možno určiť iba spoločne pre všetky zastupované osoby. Ak podľa názoru súdu bolo advokátom predložené vyčíslenie trov urobené „pre súd nepoužiteľným spôsobom“, mal trovy právneho zastúpenia vyčísliť a priznať podľa vyhlášky o odmenách advokátov, alebo v tejto časti vec vrátiť prvostupňovému súdu na nové rozhodnutie, aby mali možnosť proti nesprávnemu priznaniu trov podať odvolanie (nesprávnym postupom odvolacieho súdu im táto možnosť nebola vytvorená). Nepriznanie náhrady trov právneho zastúpenia viedlo v dôsledku vyššie uvedeného (v časti týkajúcej sa tejto náhrady) k odňatiu možnosti dovolateľov konať pred súdom. Rozhodnutie odvolacieho súdu je protiprávne, pretože ich právny zástupca vykonal množstvo úkonov aj mimo úkonov uvedených vo vyčíslení trov (konzultácie s klientmi, štúdiom spisu a odbornej literatúry), aby dosiahol zamietnutie návrhu. Odvolací súd nesprávne tiež určil, že trovy konania odporcov 7/ a 8/ v sume 3 000 Sk majú byť zaplatené do rúk advokáta JUDr. B., ktorý však týchto odporcov nezastupoval.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolatelia v prejednávanej veci napadli dovoláním výrok rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania. Ich dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, aj keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je jeho súčasťou (viď § 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.). Prípustnosť dovolania proti zneseniu o trovách konania je zo zákona (§ 239 ods. 3 O.s.p.) vylúčená; takéto

dovolanie môže byť procesne prípustné len v prípade vady konania uvedenej v zmysle § 237 O.s.p.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom závažnou, v zákone taxatívne vymenovanou vadou, skúmal dovolací súd, či nejde o prípad, na ktorý sa vzťahuje § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Ak je konanie postihnuté niektorou z týchto väd, možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené.

Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolatelia nenamietali a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania preto z § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nemožno vyvodit'.

Dovolatelia namietajú, že konanie je zaťažené procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

K odňatiu možnosti konať pred súdom malo v danom prípade dôjsť nesprávnym postupom odvolacieho súdu, ktorý sa odmietol zaoberať vecnou stránkou ich procesného úkonu, ktorým vyčíslili svoje trovy konania, hoci tento ich úkon mal predpísané náležitosti.

Pri riešení otázky, či postupom odvolacieho súdu nedošlo k odňatiu možnosti odporcov 1/, 5/ a 6/ pred súdom konať, vychádzal dovolací súd predovšetkým z § 151 ods. 1 a 2 O.s.p. v znení zákona č. 273/2007 Z.z. Podľa § 151 ods. 1 O.sp. (v tomto znení) rozhoduje o povinnosti nahradiť trovy konania súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Ak účastník v lehote podľa odseku 1/ trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcu zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 151 ods. 2 O.s.p. v uvedenom znení).

Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd rozhodoval o odvolaní odporcov 1/, 5/ až 8/ a rozsudkom z 25. septembra 2007 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrh na začatie konania o určenie neplatnosti označených kúpnych zmlúv zamietol. Pri vyhlásení rozsudku na pojednávaní nerozhodol o náhrade trov konania; konštatoval, že výrok o trovách konania bude obsiahnutý v jeho písomnom vyhotovení. Advokát odporcov 1/, 5/ a 6/ predložil súdu 27. septembra 2007 špecifikáciu trov ich právneho zastúpenia podľa § 151 O.s.p. celkom vo výške 35 830,70 Sk a tiež vyčísliť ich náhradu súdnych poplatkov. Po predložení tejto špecifikácie krajský súd rozhodol o trovách konania tak, že navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporcovi 1/ náhradu trov konania v sume 6 000 Sk, odporcom 5/ a 6/ spoločne a nerozdielne v sume 3 000 Sk, odporcom 7/ a 8/ spoločne a nerozdielne v sume 3 000 Sk, všetko do 3 dní do rúk advokáta JUDr. B.. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že súd rozhodol iba o náhrade trov konania vyplývajúcich z obsahu spisu v zmysle § 151 ods. 2 O.s.p. Náhradu trov právneho zastúpenia odporcom 1/, 5/ a 6/ nepriznal, lebo podľa neho bolo vyčíslenie vykonané „pre súd nepoužiteľným spôsobom“ – z predloženej špecifikácie nie je totiž možné zistiť výšku trov pre každého z odporcov 1/, 5/ a 6/ samostatne.

Z § 151 O.s.p. vyplýva, že súd rozhoduje o náhrade trov konania na návrh. To znamená, že pre priznanie náhrady trov konania je potrebný procesný úkon účastníka konania, ktorým žiada rozhodnúť o náhrade trov konania a tiež jeho úkon, ktorým požadovanú náhradu vyčísľuje. Je teda na jednej strane procesným právom účastníka konania urobiť procesný úkon, ktorým požaduje a vyčísľuje náhradu trov konania, na druhej strane procesnou

povinnosťou súdu akceptovať procesné účinky takéhoto procesného úkonu účastníka, ak obsahuje stanovené náležitosti.

V prejednávanej veci sa s názorom odvolacieho súdu o „nepoužitelnosti“ špecifikácie trov predloženej advokátom dovolateľov nemožno stotožniť. Z § 151 ods. 1 O.s.p. možno vyvodiť, že procesný úkon, ktorým účastník vyčísluje trovy konania, musí obsahovať určité náležitosti (napríklad špecifikáciu jednotlivých úkonov, čas ich vykonania, označenie ním zastupovaného účastníka konania, výšku odmeny za jednotlivé úkony, prípadne právny predpis, podľa ktorého bola špecifikácia vyhotovená). Požiadavka, aby advokát v prípade, ak zastupuje viacerých účastníkov konania, vyčíslil náhradu trov ich právneho zastúpenia jednotlivo a pre každého z nich osobitne, nevyplýva ani z ustanovenia § 151 O.s.p. ani vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Vyčíslenie predložené advokátom dovolateľov spĺňa vyššie uvedené požiadavky, obsahuje označenia jednotlivých vykonaných úkonov pre jednotlivých zastúpených účastníkov – odporcov 5/ a 6/, čas vykonania týchto úkonov, požadovanú sumu za jednotlivé úkony s príslušným paušálom, označenie predpisu, podľa ktorého advokát vyčíslil výšku trov konania. Konkretizácia jednotlivých účastníkov a úkonov je zrejma zvlášť napríklad z bodu 12. špecifikácie (úkon právnej služby pre odporcu 1/, ktorý bol zastúpený advokátom až v odvolacom konaní), v ďalšej časti tiež napríklad vyčíslená strata času podľa § 18 písm. b/ vyhlášky č. 163/2002 Z.z. a § 17 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. za jednotlivé pojednávania ako aj cestovné náklady. Vyčíslenie bolo vykonané v stanovenej lehote.

Procesným postupom odvolacieho súdu bola teda dovolateľom v časti týkajúcej sa náhrady trov konania odňatá možnosť pred súdom konať, lebo podľa právneho názoru odvolacieho súdu ide o postup, odnímajúci účastníkovi konania možnosť pred súdom konať (resp. zakladajúci prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.), pokiaľ sa súd – bez zákonného dôvodu – odmietne zaoberať vecnou stránkou procesného úkonu účastníka konania (jeho advokáta), ktorým vyčíslil náhradu trov právneho zastúpenia.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v prejednávanej veci bola odporcom 1/, 5/ a 6/ postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Výskyt niektorej z vád uvedených v tomto ustanovení zakladá prípustnosť dovolania; zároveň je tiež samostatným dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí

napadnuté rozhodnutie zrušiť (§ 243b ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v označenej časti zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p.) a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. septembra 2008

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková